

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-11-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Draudimo vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas įgyvendinant 2019 m. kovo 26 d. priimtą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 27, 34, 420, 422, 423, 424 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 31¹ ir 693 straipsniais įstatymą Nr. XIII-2027 ir 2019 m. sausio 11 d. priimtą Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymą Nr. VIII-2043 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIII-1932, kuriuose įtvirtinta galimybė naudoti naują administracinio poveikio priemonę – draudimą vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai. Draudimas vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, yra administracinio poveikio priemonė, kurią kartu su administracine nuobauda galės skirti teismas ar administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka nagrinėjanti institucija (pareigūnas). Draudimas vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, būtų skiriamas tik gavus asmens, traukiamo administracinės atsakomybės, sutikimą.

Nutarimo projekto tikslas – patvirtinti administracinio poveikio priemonės – draudimo vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, vykdymo tvarką.

Nutarimo projekto teigiamos pasekmės – Nutarimo projektu bus įgyvendinti pirmiau nurodyti įstatymai. Antialkoholinis variklio užraktas ir jo įrengimas transporto priemonėje turi atitikti Lietuvos standartą LST EN 50436-1 „Antialkoholiniai variklio užraktai. Bandymo metodai ir eksploatacinių charakteristikų reikalavimai. 1 dalis. Įtaisai, skirti programoms, kuriose dalyvauja neblaivūs vairavę transporto priemonės asmenys“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 50436-1). Antialkoholinis variklio užraktas neleis užvesti (paleisti) transporto priemonės variklio, jeigu transporto priemonės vairuotojo iškvėpto oro ėminyje aptinkama alkoholio. Užvedus variklį, nustatytais intervalais vairuotojo bus reikalaujama pateikti iškvėpto oro ėminius (pūsti į alkoholio kiekio matuoklį), aptikus ėminyje alkoholio, antialkoholinis variklio užraktas turės techninę galimybę automatiškai įjungti transporto priemonės įspėjamuosius signalus (pavyzdžiui, garso signalą, avarinę šviesos signalizaciją, perjunginėti žibintų šviesas), tokiu būdu nurodyta transporto priemonė bus pažymėta ir atkreips tikrinančių pareigūnų dėmesį.

Nutarimo projekte numatyta, kad draudimo vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, vykdymą kelyje prižiūri policijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos transporto saugos administracijos pareigūnai, kurie sustabdę transporto priemonės patikrina, ar transporto priemonėje įrengtas antialkoholinis variklio užraktas, ar asmuo, kuriam paskirta administracinio poveikio priemonė, turi antialkoholinio variklio užrakto ir šio prietaiso prijungimo prie transporto priemonės variklio užvedimo sistemos sertifikatą. Be to, Nutarimo projekte numatyta, kad pareigūno reikalavimu asmuo, kuriam paskirta administracinio poveikio priemonė, privalo pamėginti užvesti jos variklį nenaudodamas antialkoholinio variklio užrakto ir užvesti jos variklį atlikęs transporto priemonės vairuotojo išskiepiamo oro ėminį (pūtimo testą).

Tikimasi, kad taip sumažės asmenų, kurie vairavo transporto priemonės būdami neblaivūs, pakartotinių nusižengimų, jie nepraras vairavimo įgūdžių, bus sudaryta galimybė neprarasti darbo, susijusio su transporto priemonių vairavimu. Siūlomas teisinis reguliavimas nustatys galimybę neblaiviems vairuotojams taikyti alternatyvaus pobūdžio nerepresines administracinio poveikio priemones. Neigiamų pasekmių nenumatoma.

Lietuvos Respublikoje jau eksploatuojamos transporto priemonės, kuriose įdiegti antialkoholiniai variklio užraktai. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija įvairioms savivaldybėms nuo 2016 metų perdavė daugiau kaip 80 naujų mokyklinių autobusų, kuriuose sumontuoti antialkoholiniai variklio užraktai. Vilniaus miesto, Kauno miesto, Kauno rajono savivaldybėse keleivius veža maršrutiniai autobusai, kuriuose yra sumontuoti antialkoholiniai variklio užraktai. Be to, kai kurios krovinius ir keleivius pervežančios įmonės savanoriškai diegia antialkoholinius variklio užraktus į transporto priemones.

Antialkoholiniais variklio užraktais Lietuvos Respublikoje prekiauja bent 6 įmonės. Siūlomi skirtingų gamintojų prietaisai – *Drager* (Vokietijos Federacinė Respublika), *Alcolock* (Kanada), *PFK* (Pietų Afrikos Respublika), *Alcovisor* (Kinijos Liaudies Respublika) ir kt. Mažmeninės (vieno vieneto) antialkoholinių variklio užraktų kainos priklausimai nuo siūlomų modelių svyruoja nuo 1 150 eurų iki 1 600 eurų, įskaitant PVM.

Papildomos išlaidos, susijusios su antialkoholinio variklio užrakto įsigijimu ir eksploatacija, yra įrenginio sumontavimas į automobilį ir reguliari priežiūra (kalibravimas ir patikra). Antialkoholinio variklio užrakto sumontavimas į automobilį skirtingose bendrovėse kainuoja nuo 80 eurų iki 200 eurų. Prietaiso priežiūra, įskaitant kalibravimą ir patikrą, atliekama vieną arba du kartus per metus, priklausimai nuo naudojamo prietaiso modelio. Priežiūrą siūlo atlikti visos prietaisais prekiaujančios įmonės, jos kaina svyruoja nuo 35 eurų iki 110 eurų. Antialkoholinio variklio užrakto nuomos kaina apie 100 eurų per mėnesį. Preliminariais skaičiavimais, antialkoholinio variklio užrakto įsigijimas, sumontavimas ir priežiūra kainuotų apie 1 400 eurų (skaičiuojant pateiktų kainų vidurkius). Antialkoholinio variklio užrakto nuoma 12 mėnesių kainuoja apie 1 200 eurų. Automobilio su įrengtu antialkoholiniu variklio užrakto nuomos paslauga kol kas neteikiama, tačiau tikėtina, kad įteisinus antialkoholinio variklio užrakto naudojimą verslo subjektai pasiūlys ir tokias paslaugas. Pažymėtina, kad asmeniui, kuriam bus pritaikytas draudimas vairuoti transporto priemones, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, nėra nustatyta pareigos įsidiegti į nuosavybės teisę ar kitokiu teisėtu pagrindu valdomą transporto priemonę antialkoholinių variklio užraktą. Tačiau toks asmuo galės vairuoti tik transporto priemones, kuriose įrengti antialkoholiniai variklio užraktai (pvz., jeigu darbas susijęs su transporto priemonės vairavimu, transporto priemonę su antialkoholiniu variklio užrakto galėtų parūpinti darbdavys).

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos aplinkos

ministerijai, Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos, valstybės įmonei „Regitra“, Lietuvos transporto saugos administracijai, Lietuvos metrologijos inspekcijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos standartizacijos departamentui. Išvadą dėl Nutarimo projekto taip pat pateikė uždaroji akcinė bendrovė „Alkotesteris“.

Atsižvelgta į visų institucijų ir įmonių išvadose pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Patikslintas Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir uždarnosios akcinės bendrovės „Alkotesteris“ išvadų rengėjais.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. spalio 14 d. išvadoje Nr. NV-2867 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Draudimo vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto“ (toliau – LRVK TG išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Atsižvelgdami į LRVK TG išvados 1 punkto 2 pastraipą, manome, kad Nutarimo projektu pagrįstai siūloma reglamentuoti ir nustatyti administracinės poveikio priemonės – draudimo vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, vykdymo priežiūros tvarką (11–14 punktuose), nes eismo dalyvių tikrinantys pareigūnai turi žinoti, kaip patikrinti, ar laikomasi Nutarimo projektu tvirtinamo tvarkos aprašo nuostatų.

Dėl LRVK TG išvados 3 punkto 1-os dalies informuojame, kad Nutarimo projektu tvirtinamo tvarkos aprašo 9.1–9.4 papunkčiuose siūlomi antialkoholinio variklio užrakto techniniai reikalavimai parengti vadovaujantis Lietuvos standarto LST EN 50436-1 nuostatomis (13 punktas dėl vairuotojo iškvepiamo oro ėminio prašymo atsitiktiniais intervalais vairuojant, užvedimo laiko, laisvo užvedimo laiko ir kalibravimo periodiškumo), taip pat atsižvelgiant į Europos Sąjungos valstybių narių gerąją praktiką. Be to, informuojame, kad, siekiant užtikrinti sklandų antialkoholinio variklio užrakto sistemos veikimą, Nutarimo projektu tvirtinamas tvarkos aprašas papildytas 9.5 ir 9.6 papunkčiais, kurie parengti vadovaujantis Lietuvos standartu LST EN 50436-1 ir atsižvelgiant į gerąją praktiką.

Dėl LRVK TG išvados 4 punkto informuojame, kad Nutarimo projektu tvirtinamo tvarkos aprašo 11 punkte, be policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnų, nurodyti Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – LTSA) pareigūnai, nors pagal Administracinių nusižengimų kodeksą LTSA pareigūnams nepriskirta nagrinėti administracinių nusižengimų ir surašyti protokolų dėl reikalavimų, susijusių su antialkoholiniais variklio užraktais, nesilaikymo. Siūloma, kad LTSA pareigūnai prižiūrėtų draudimo vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai, vykdymą kelyje ir esant nusižengimams apie juos praneštų policijos pareigūnams, kurie pagal Administracinių nusižengimų kodeksą turi įgaliojimus nagrinėti administracinius nusižengimus ir surašyti protokolus dėl reikalavimų, susijusių su antialkoholiniais variklio užraktais, nesilaikymo.

Dėl LRVK TG išvados 5 punkto informuojame, kad Nutarimo projektu tvirtinamo tvarkos aprašo 14 punkte išvardyti atvejai, kai laikoma, kad asmuo, kuriam paskirta administracinio poveikio priemonė, nesilaiko draudimo vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai. Manome, kad šiuos atvejus ir aplinkybes pareigūnai galės nustatyti iš karto, sustabdę tikrinamą asmenį kelyje. Mūsų nuomone, nustatomos tvarkos būtų nesilaikoma, jeigu automobilyje būtų įrengtas antialkoholinis variklio užraktas, tačiau jis neveiktų arba būtų sugedęs. Manome, kad nusižengimai, kai vairuotojas klastoja iškvepiamo oro ėminį

(naudojo oro talpas, išskvepiamo oro ėminį atliko kitas asmuo ar pan.), taip pat kai buvo sąmoningai mėginta pakenkti ar pakenkta transporto priemonėje įrengto antialkoholinio variklio užrakto apsaugos sistemai, galėtų būti nustatomi vizualiai. Atsižvelgdami į tai, siūlome nekeisti Nutarimo projektu tvirtinamo tvarkos aprašo 14 punkto formuluočių.

Nutarimo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Nutarimo projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 331.6 papunkčio nuostatas dėl deramo dėmesio skyrimo eismo saugumui užtikrinti.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo reikalavimus. Nutarimo projekte naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nėra.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje ir visi suinteresuoti asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus.

Nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės (l. e. vadovo pareigas Tomas Pilukas, tel. 239 3823, el. p. tomas.pilukas@sumin.lt) vyresnysis patarėjas Dmitrijus Bialas (tel. 239 3937, el. p. dmitrij.bial@sumin.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 4 lapai.

Susisiekimo ministras

Jaroslav Narkevič